

Geld en engelengeduld

Interview met Rintje te Wies

Na een periode van zestien jaar neemt Rintje te Wies afscheid als dirigent van het Roder Jongenskoor. Op 14 oktober aanstaande vindt tijdens een concert onder de naam 'Next Generation' een wisseling van de wacht plaats. Jaap de Kok neemt dan het stokje officieel over van Rintje te Wies.

Hoe kijk je terug op de afgelopen jaren?

Het waren roerige jaren soms, met ups en downs, maar ik had het niet willen missen. De hoogtepunten waren voor mij de Engelandreizen. Daar doe je het voor, daar liggen onze roots. Voor een week in de huid kruipen van een Engels kathedraal koor is een geweldige belevenis, maar geen sinecure. Afgelopen zomer zong ik met het Kampen Boys Choir in St Paul's Cathedral en Westminster Abbey in Londen, twee schitterende plekken. Toen de week erop zat en we onderweg waren naar huis, besepte ik: nu staat er weer een ander koor te repeteren. Het gaat maar door. Ik heb daar veel respect voor. Wij hebben het voor een week gedaan, maar de koren in Engeland doen dit dag in, dag uit. Wat een veerkracht moet je daarvoor hebben. Mooi is dat onze bijdrage werd gewaardeerd, de feedback die we kregen was *excellent*. We mogen terugkomen.

Ook heb ik met veel plezier gewerkt aan mijn zangmethode *Een leven lang zingen*. Ik ben blij dat de KCZB deze methode heeft uitgegeven en dat er veel gebruik van wordt gemaakt.

Het Roder Jongenskoor en Kampen Boys Choir ogen als een anglicaans kathedraalkoor, maar zijn zelfstandig.

Verbonden zijn aan een kerk heeft natuurlijk voordelen. Je kunt gebruik maken van het kerkgebouw en bent verzekerd van uitvoeringen. Het kan ook een nadeel zijn, want je bent gebonden aan één bepaalde gemeente of parochie. Dat betekent dat je je zangers waarschijnlijk ook lokaal moet werven. Verder moet je geluk hebben met het kerkbestuur. Als zij vinden dat koorzang een luxe hobby is, moet je ze van het tegendeel zien te overtuigen.

Stel, iemand wil een jongenskoor oprichten. Wat is daar voor nodig?

Geld, veel geld, dus om te beginnen moet je flink aan fondsenwerving doen. Kwaliteit kost nu eenmaal geld. In Roden en Kampen hechten we grote waarde aan de opleiding van de zangers. Buiten de koorrepetities krijgt iedereen zangles,

Rintje te Wies repeteert met de jongens van het Roder Jongenskoor (2012). Foto: Archief Jan Zeeman

de meesten individueel, sommigen in kleine groepjes. De zangdocent die deze lessen geeft, moet natuurlijk betaald worden. Dat geldt ook voor de organist. Alles bij elkaar kost het gewoon ontzettend veel geld. Verder moet je engelengeduld hebben. Het is niet vanzelfsprekend dat ouders tijd hebben om hun kinderen te brengen en te halen, en kinderen hebben buiten school vaak een druk programma. Je moet er, kortom, een beetje gek voor zijn om een kinder- of jongenskoor te leiden.

Een tijd geleden, toen wijlen John Scott nog *Director of Music* was van Westminster Abbey, zong mijn zoon een week lang onder zijn leiding. Ik had toen een leuk gesprek met John Scott. Hij vertelde dat zijn baan voor twintig procent bestond uit muziek maken en voor tachtig procent uit organisatorische zaken. Je moet plannings maken, repetities voorbereiden, vergaderen, emails sturen en beantwoorden, enzovoorts. Je bent een spin in het web.

Onlangs werd ik benaderd door iemand uit Duitsland die bezig was de jongenskoren in kaart te brengen. Volgens hem waren in de jaren 1960 nog zo'n tweehonderd jongenskoren actief in Nederland en nu nog twaalf. Dat heeft natuurlijk voor een deel met de ontkerkelijking te maken, vroeger hadden veel rooms-katholieke parochies een jongenskoor, maar het is wel een enorme teruggang.

Vraagt het leiden van een kinder- of jongenskoor om bijzondere pedagogische kwaliteiten?

(Licht even) Je moet in de eerste plaats stimulerend zijn en een grote trukendoos tot je beschikking hebben. Als het niet rechtsom lukt, moet het linksom. Bij bijvoorbeeld orgel- of pianoles kun je dingen voordoen, de vingerzetting opschrijven, enzovoorts. Bij zingen is dat allemaal veel abstracter. Je kunt moeilijk iemand aan zijn middenrif laten voelen. Het kan dus even duren voordat iemand voelt wat ademsteun is. Verder is een goede sfeer heel belangrijk. Als iemand een mooie solo zingt tijdens een repetitie, krijgt hij applaus van zijn medezangers. De jongens gunnen elkaar hun succes, er is een prettig klimaat. Net als de Engelse kathedrale koren hebben we in Roden *the last badge*. Dat is een medaille die vijf à tien minuten voor de uitvoering wordt uitgereikt aan een koorzanger die een goede prestatie heeft geleverd. Dat is bijvoorbeeld iemand die de psalm goed gezongen heeft tijdens de repetitie. Wie de *last badge* krijgt, bepalen de jongens zelf, dat wil zeggen drie van de oudere zangers. Ik bemoei me daar in het geheel niet mee, hooguit zeg ik af en toe: 'Denken jullie nog aan de *last badge*'? 'Komt goed', zeggen ze dan.

Toen Daniel Hyde net was benoemd als *Director of Music* van King's College in Cambridge, dat was nog voor de corona-crisis, zag ik een foto van hem langskomen waarop hij

aan het pannenkoeken bakken was met de jongens. Ik dacht: het is in feite overal hetzelfde, een goede sfeer is enorm belangrijk. Ook op topniveau, ook in Cambridge.

Jaap de Kok volgt Rintje te Wies op. Foto: Reyer Boxem

Hoe gaat het nu verder?

Wat mijzelf betreft: ik ga nog niet met pensioen, het Kampen Boys Choir blijf ik dirigeren. En wat Roden betreft: ik heb alle vertrouwen in mijn opvolger, Jaap de Kok. Hij heeft orgel, koordirectie en zang gestudeerd en heeft dus een perfect profiel om een koor als het Roder Jongenskoor te leiden. Zo'n anderhalf jaar geleden heb ik hem gepolst en ik ben blij dat hij ja zei. Hij loopt inmiddels al een tijdje mee, we hebben een aantal gezamenlijke repetities gedaan. Ik heb van hem geleerd en hij van mij. Met hem gaat het Roder Jongenskoor een mooi nieuw tijdperk tegemoet. •

De zangmethode *Een leven lang zingen*, geschreven door Rintje te Wies, is verkrijgbaar bij de KCZB.

Achtergrond